

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0826U001718

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 17-05-2026

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Прокопенко Аліна Іванівна

2. Alina I. Prokopenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0001-0053-1667

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 025

Назва наукової спеціальності: Музичне мистецтво

Галузь / галузі знань: культура і мистецтво

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Музичне мистецтво

Дата захисту: 30-06-2026

Спеціальність за освітою: Музичне мистецтво

Місце роботи здобувача: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 13487

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 18.41.11.11, 18.41.11.13, 18.41.09.11

Тема дисертації:

1. Музика для домри з оркестром: композиторська творчість та виконавська інтерпретація
2. Music for domra and orchestra: compositional and performance interpretation

Реферат/анотація:

1. Домрове мистецтво на сьогодні є однією з інноваційних сфер інструментального виконавства, широко представленою на престижних світових і вітчизняних фестивалях класичної та сучасної музики. Однак ще 80 років тому ситуація була абсолютно інакшою: свій шлях від побутового музикування до філармонічної сцени домра пройшла надзвичайно швидко, чому сприяло свідоме прагнення її шанувальників до академізації інструмента. Важливим чинником цього процесу стало опанування «класичних» жанрів, серед яких передусім слід назвати інструментальний концерт. Власне, поява перших концертів для домри з оркестром засвідчила невідворотний рух домрового мистецтва до академічних вершин, виявивши унікальні виразові можливості інструмента в його взаємодії з оркестром. З часу появи перших зразків українського домрового концерту наприкінці 1940-х років жанр пройшов тривалий і дуже продуктивний шлях, позначений народженням 34-х різноманітних за структурою, образним змістом та стилістикою творів. Більшість з них

дотепер живе повнокровним репертуарним життям, а отже, потребує наявності наукового фундаменту для адекватного відтворення композиторського задуму. Об'єкт дослідження — українська музика для домри з оркестром. Предмет дослідження — аспекти взаємодії композиторської творчості та виконавської інтерпретації в українських концертних творах для домри. Мета дослідження — простежити історію розвитку української музики для домри з оркестром і виявити її жанрові, змістові та інструментально-віртуозні властивості. Наукова новизна дисертації полягає в тому, що в українському музикознавстві вперше: розглянуто українську музику для домри з оркестром як цілісну систему із властивими їй етапами еволюційного розвитку та ієрархічним взаємозв'язком жанрових, змістових та інструментально-віртуозних параметрів; введено до наукового обігу аналітику Концерту № 3 для домри з оркестром В. Івка, «Юнацького» концерту для домри та фортепіано «На вулиці скрипка грає» М. Балеми, Концерту для домри з оркестром ре мінор С. Грицаєнко, Концерту для домри та камерного оркестру Л. Колодуба, раніше не представлену в українському музикознавстві; обґрунтовано авторську періодизацію українського домрового концерту, що відрізняється від вже існуючих, та виявлено характерні для кожного періоду тенденції; досліджено окрему групу «юнацьких» концертів для домри та визначено їх диференціальні ознаки. У роботі дістали подальшого розвитку: аналітичні дослідження низки концертно-домрових творів, зокрема Концертино для домри з симфонічним оркестром В. Іванова та Концертино Quasi buffo для домри (кобзи) з фортепіано А. Гайденка; ідеї щодо програмності як способу організації образного простору музики в проєкції на домрові концерти; вивчення діалогічних процесів та проявів ігрового начала у концертному жанрі на прикладі творів для домри з оркестром; спостереження стосовно виконавсько-інтерпретаційних аспектів українських домрових концертів, що спираються на власний виконавський досвід автора роботи. Також в дисертації уточнено біографічні відомості про авторів домрових концертів (Л. Шишеніна, М. Балеми, О. Семенова, О. Ботвінова, В. Сапелкіна, К. Мяскова, Л. Колодуба) та їх взаємозв'язок з домровим мистецтвом.

2. Domra art is currently one of the most innovative fields of instrumental performance, widely represented at prestigious international and domestic festivals of classical and contemporary music. However, just 80 years ago, the situation was completely different: the domra made an incredibly rapid transition from casual playing to the philharmonic stage, a process facilitated by the conscious desire of its admirers to bring the instrument into the academic sphere. A key factor in this process was the mastery of «classical» genres, foremost among which is the instrumental concerto. Indeed, the emergence of the first domra concertos with orchestra signaled the inevitable ascent of domra art to academic heights, revealing the instrument's unique expressive potential in its interaction with the orchestra. Since the emergence of the first examples of the Ukrainian domra concerto in the late 1940s, the genre has undergone a long and highly productive evolution, marked by the creation of 34 works diverse in structure, imagery, and style. Most of these works continue to enjoy a vibrant repertoire life to this day and therefore require a scholarly foundation for the adequate reproduction of the composer's intent. The object of the study is Ukrainian music for the domra with orchestra. The subject of the study is the aspects of interaction between compositional creativity and performance interpretation in Ukrainian concertos for domra. The aim of the study is to trace the history of the development of Ukrainian music for the domra with orchestra and to identify its genre, content, and instrumental-virtuosic characteristics. The scientific novelty of the dissertation lies in the fact that, for the first time in Ukrainian musicology: Ukrainian music for domra and orchestra is examined as a coherent system with its own distinct stages of evolutionary development and a hierarchical interconnection of genre, semantic, and instrumental-virtuosic parameters; analytical studies Concerto № 3 for Domra and Orchestra by V. Ivko, Youth Concerto by M. Balema, Concerto in d-moll for Domra and Piano by S. Hrytsayenko, Concerto Domra and Chamber Orchestra by L. Kolodub,—previously unaddressed in Ukrainian musicological scholarship — are introduced into scholarly circulation; the author's periodization of the Ukrainian domra concerto, differing from existing models, is substantiated, and tendencies characteristic of each period are identified; a separate group of «youth» concertos for domra is investigated, and their distinctive features are determined. The dissertation further develops analytical studies of a number of concert works for domra, in particular Concertino for Domra and Symphony Orchestra by V. Ivanov and Concertino Quasi buffo for Domra (Kobza) and Piano by A. Haidenko; the concept of programme music as a means of organizing the figurative space of music in relation to

domra concertos; the study of dialogic processes and manifestations of the playful principle in the concerto genre, based on works for domra and orchestra; and observations on the performance-interpretative aspects of Ukrainian domra concertos grounded in the author's own performing experience. The dissertation also clarifies biographical information concerning the composers of domra concertos (L. Shyshenina, M. Balema, O. Semenov, O. Botvinov, V. Sapielkin, K. Miaskov, L. Kolodub) and their connection with the domra performance tradition.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Прокопенко А. І. «Юнацькі» концерти в українській домровій музиці: типологічні риси та індивідуальні особливості // Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку : наук. зб. Вип. 46. Рівне : РДГУ, 2023. С. 62–71.
- Прокопенко А. І. Концерт для домри з оркестром № 3 Валерія Івка: вектори інтонаційного розвитку та жанрові риси // Науковий Вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського. Київ, 2024. № 141. С. 71–85.
- Прокопенко А. І. Становлення домрового концерту в Україні: передумови, тенденції, перспективи // Актуальні питання гуманітарних наук. Дрогобич : Гельветика, 2025. Вип. 87. Т. 2. С. 191–199.

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впроваджено

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Антонова Олена Григорівна

2. Olena Antonova

Кваліфікація: к.мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-6253-8138

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національна музична академія України імені П. І. Чайковського

Код за ЄДРПОУ: 02214188

Місцезнаходження: вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури та інформаційної політики України

Ідентифікатор ROR:

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Шаповалова Людмила Володимирівна

2. Liudmyla Shapovalova

Кваліфікація: д.мист., професор, 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9407-7337

Додаткова інформація: Web of Science ResearcherID AAY-8135-2021

Повне найменування юридичної особи: Харківський національний університет мистецтв імені І.П. Котляревського

Код за ЄДРПОУ: 02214350

Місцезнаходження: площа Конституції 11/13, Харків, Харківський р-н., 61003, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство культури України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Башмакова Наталія Вікторівна

2. Nataliya Bashmakova

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-9484-2406

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Комунальний заклад вищої освіти "Дніпровська академія музики" Дніпропетровської обласної ради"

Код за ЄДРПОУ: 02214515

Місцезнаходження: вул. Ливарна, Дніпро, Дніпровський р-н., 49044, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Держадміністрація

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Дерев'янченко Олена Олександрівна
2. Olena Derevianchenko

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0001-9498-5004**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національна музична академія України імені П. І. Чайковського**Код за ЄДРПОУ:** 02214188**Місцезнаходження:** вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури та інформаційної політики України**Ідентифікатор ROR:****Власне Прізвище Ім'я По-батькові:**

1. Білоусова Світлана Вікторівна
2. Svitlana V. Bilousova

Кваліфікація: к. мист., доц., 17.00.03**Ідентифікатор ORCID ID:** 0000-0002-0594-2035**Додаткова інформація:****Повне найменування юридичної особи:** Національна музична академія України імені П. І. Чайковського**Код за ЄДРПОУ:** 02214188**Місцезнаходження:** вул. Архітектора Городецького 1-3/11, Київ, 01001, Україна**Форма власності:** Державна**Сфера управління:** Міністерство культури та інформаційної політики України**Ідентифікатор ROR:****VIII. Заключні відомості****Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Іванніков Тимур Павлович

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Іванніков Тимур Павлович

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Волосатих Ольга Юріївна

Реєстратор

Юрченко Тетяна Анатоліївна

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна